

Författningssamling

Dokumenttyp Strategi	Beslutsinstans Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2020-05-28	§ 106
Dokumentansvarig Kommunledningsstrateg			
Gäller för Nässjö kommun		Senast reviderad	

Strategi för Nässjö kommuns arbete för nationella minoriteters rättigheter

Nässjö kommuns strategi för nationella minoriteter omfattar de erkända minoriteterna det vill säga judar, romer, samer, sverigefinnar samt tornedalingar. Samerna har även status som urfolk.

Strategin syftar till att skapa tydlighet i ansvaret för frågorna samt säkerställa att kommunen lever upp till internationell och nationell lagstiftning om nationella minoriteters rättigheter.

Lagstiftningen om nationella minoriteter är en rättighetslagstiftning som utgår från centrala principer om människor rättigheter som inte får åsidosättas. Denna strategi ska säkerställa att Nässjö kommun skyddar de nationella minoriteternas rättigheter och främjar deras möjligheter att utveckla språk och kultur. Strategin tar utgångspunkt i Nässjö kommuns vision: Nässjö 2030 - världens rum för människor och möten.

Gällande lagrum

Skyddet av de nationella minoriteterna har stöd i lagstift på både nationell och internationell nivå. I Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter, som Sverige ratificerade 2000 står ”skyddet av nationella minoriteter och av de rättigheter och friheter som tillkommer de personer som tillhör dessa minoriteter utgör en integrerad del av det internationella skyddet av mänskliga rättigheter”.

Minoritetslagen (2009:724) trädde i kraft 1 januari 2010. Lagen förstärktes den 1 januari 2020. Lagen gäller i hela landet och för samtliga kommuner och omfattar alla fem minoritetsgrupper. Lagen fastslår att:

- förvaltningsmyndigheter¹ ska, när det behövs, på lämpligt sätt informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter
- det allmänna² har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken,
- det allmänna ska främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur,
- barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt,
- förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor,
- enskilda har rätt att använda finska, meänkieli och samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i förvaltningsmyndigheters ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdande för part, om ärendet kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråket.

Utifrån lagen rekommenderas att förvaltningsmyndigheterna arbetar med följande huvudområden: samråd, kartläggning, information och myndighetsbemötande, främjande och synliggörande, förskola och äldreomsorg.

Andra lagstiftningar som tar upp minoriteternas skydd ur olika aspekter är bibliotekslagen, skolförordningen och språklagen.

Nationell minoritet

Regering har kompletterat kriterierna från Europarådets ramkonvention för vilka grupper som ska räknas som en minoritet i Sverige.

- En uttalad samhörighet och icke dominerande ställning i samhället.
- En religiös, språklig, traditionell och/eller kulturell tillhörighet.
- En vilja och en strävan att behålla sin identitet.
- Historiska eller långvariga band med Sverige.

Utifrån dessa kriterier räknas judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som minoritetsgrupper i Sverige. De nationella minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Minoriteter i Nässjö kommun

Det är inte tillåtet att registrera människors etniska härkomst i Sverige. Därför finns heller ingen information, på någon nivå, över hur många personer som tillhör de olika grupperna. Det finns heller ingen definition av vem eller vilka som tillhör en minoritet. Det är således den enskilde som själv avgör om hen vill tillhöra en nationell minoritet – språk och medborgarskap är i sammanhanget ointressant.

Vetskapen om de olika minoritetsgruppernas storlek i Nässjö kommun är låg. Det finns inga lokala officiella sammanslutningar som vänder sig specifikt till minoritetsgrupperna. Det finns spridda kunskaper inom skolverksamheten utifrån enskilda barns val av hemspråksundervisning.

¹ Med förvaltningsmyndighet avses organ som ingår som självständiga enheter på olika nivåer i den statliga och kommunala förvaltningsorganisationen t ex kommun, region och statliga myndigheter.

² Med det allmänna avses offentlig verksamhet som bedrivs av stat, kommun eller region.

Lagstiftaren pekar på så kallade förvaltningsområden. Dessa är geografiska områden där man historiskt känner till att många inom en viss minoritetsgrupp etablerat sig. Det finns ett förvaltningsområde för finska, ett för meänkieli och ett för samiska. Nässjö kommun tillhör inte något av förvaltningsområdena.

Nässjö kommuns strategi

För att säkerställa de nationella minoriteternas ställning i samhället ska Nässjö kommuns samtliga verksamheter och bolag arbeta efter följande strategi:

- Nationella minoriteter ska ges utökade kunskaper om sina rättigheter och de möjligheter till inflytande och delaktighet som dessa ger.
- Nationella minoriteters kultur och språk ska främjas och grupperna ska, när så är möjligt, få muntlig och skriftlig information/kommunikation på aktuellt minoritetsspråk.
- Nationella minoriteter ska uppmärksammas och kunskap om minoriteternas kultur och språk ska spridas.

Handlingsplan

Till denna strategi ska en handlingsplan kopplas. Handlingsplanen ska innehålla aktiviteter som syftar till att uppnå lagstiftningens intensjoner. Handlingsplanen följs upp en gång per mandatperiod, lämpligen samtidigt som strategin följs upp.

Ansvar för frågan

Det övergripande ansvaret för minoritetsgrupper och minoritetsspråken åvilar kommunstyrelsen. Respektive nämnd ansvarar för sin verksamhet som knyter an till minoritetsgrupperna.

Uppföljning

Strategin ska följas upp, och vid behov revideras, en gång per mandatperiod.

Uppföljningarna ska göras av kommunstyrelsen, och om möjligt i samverkan med representanter från de fem minoritetsgrupperna. Reviderad strategi ska vara förankrad i organisationen och ska därför arbetas fram i en kommunövergripande arbetsgrupp.